

વીએચપી ને 2002 કે દંગોં મેં મુસ્લિમાનોં કે સફાએ કી યોજના બનાયી થી- બ્રિટિશ સરકાર કી જાંચ રિપોર્ટ

જનચૌક બ્લ્યુરો

'ડ કારવાં' ને 2002 કી ગુજરાત હિંસા મેં યૂનાઇટેડ કિંગડમ કી સરકાર દ્વારા કી ગઈ જાંચ કી એક પ્રતિ પ્રાપ્ત કી હૈ, જિસે હાલ હી મેં પ્રધાનમંત્રી નરેંદ્ર મોદી પર બીબીસી કી એક ડૉક્યુમેન્ટરી મેં ઉદ્ઘૃત કિયા ગયા થા। ઇસ ડૉક્યુમેન્ટરી કા શોર્ધી હૈ 'ઇંડિયાન દ મોદી ક્રેશન'। બ્રિટિશ સરકાર કી જાંચ રિપોર્ટ મેં કહા ગયા હૈ કી વિશ્વ હિંદુ પરિષદ નામ કે એક હિંદુ રાષ્ટ્રવાદી સંગઠન ને "સંભવત: મહીનોં પહલે સે ઇસ હિંસા કી યોજના બનાયી થી!"

રિપોર્ટ મેં કહા ગયા હૈ "27 ફરવરી કો ગોધા મેં ટ્રેન પર હુએ હમલે સે એક બહાના મિલ ગયા। અગર એસા ન હુઆ હોતા તો કોઈ ઔર બહાના ખોજ લિયા જાતા!"

રિપોર્ટ મેં હિંસા કો પૂર્વ નિયોજિત બતાતે હુએ સબ્બતોં કો હવાલા દિયા ગયા હૈ: "પુલિસ સંપર્કોને પુષ્ટી કી કી દંગાઇયોને ને મુસ્લિમ ઘરોં ઔર વ્યવસાયોનો નિશાના બનાને કે લિએ કમ્પ્યુટરીકૃત સૂચિયોનો ઉપયોગ કિયા। ઇન સૂચિયોને જિસ તરહ સે યથાં તક કી કિન વ્યવસાયોનો મેં મુસ્લિમાનોની કી છોટી હિસ્સેદારી હૈ ઇસકા ભી સટીક વિવરણ થા, ઇસસે પતા ચલતા હૈ કી યે સૂચિયાની કાફી પહલે સે તૈયાર કી ગયી થીં।"

રિપોર્ટ મેં તિનિખા હૈ:

"વિહિપ ઔર ઉસકે સહયોગિયોને રાજ્ય સરકાર કે સમર્થન સે યથ કામ કિયા। વે રાજ્ય સરકાર દ્વારા નિર્ભય હોકર કામ કરને કી ખુલી છૂટ કે માહીલે કે બિના ઇતના નુકસાન નાં પુછુંચા સકતે થે। ઇસકે લિએ સીધે તૌર પર મુખ્યમંત્રી નરેંદ્ર મોદી જિમ્પેદાર હૈનું। ઉનકે કાર્યકલાપ કેવલ રાજનીતિક લાભ લેને કે સનકપૂર્ણ આકલન દ્વારા નિર્દેશિત નાં રહે હૈનું। 1995 મેં સત્તા મેં આને કે બાદ સે ભાજપા અપને હિંદુ રાષ્ટ્રવાદી એજેંડે પર કામ કર રહી હૈ ઔર ઇસકે એક વાસ્તુકાર કે રૂપ મેં વે વિહિપ કી વૈચારિક પ્રેરણ મેં વિશ્વાસ કરતે હૈનું।"

રિપોર્ટ હિંસા કે ભીષણતા પર ભી ટિપ્પણી

કરતી હૈ ઓર મુસ્લિમ મહિલાઓનો કે બલાત્કાર મેં પુલિસ કી સહિતા કી ઓર ઇશાર કરતી હૈ। "વિશ્વસનીય માનવાધિકાર સંપર્કોને મિલી જાનકારી કે આધાર પર મૌતોની સંખ્યા કો બધુત કમ કરકે લગાયા ગયા અનુમાન ભી 2000 હૈ જ યે હત્યાએ કે ક્ષેત્રોને મુસ્લિમ મહિલાઓનો કે વ્યાપક ઔર વ્યવસ્થા જનિત બલાત્કાર કે સાથ-સાથ કી ગયી થીં, જિનમે કભી-કભી પુલિસ વાલે ભી શામિલ થીએ।"

રિપોર્ટ કહતી હૈ કી "પુલિસિયા સુન્ત્ર સ્વીકાર કરતે હૈનું કી રાજ્ય સરકાર કે અંતર્નિહિત દબાવ ને ઉનકી પ્રતિક્રિયા કો બાધિત કિયા।"

રિપોર્ટ કા પાઠ યથાં પૂર્ણ રૂપ સે પ્રસ્તુત કિયા જા રહી હૈ. સૌતોની કી સુરક્ષા કે લિએ કુછ નામોનો કે સંપદિત કિયા ગયા હૈ।

સારાંશ

1. હિંસા બતાઈ ગઈ માત્રા કી તુલના મેં બધુત અધિક, કમ સે કમ 2000 હત્યાએ, મુસ્લિમ મહિલાઓનો કે વ્યાપક ઔર વ્યવસ્થા નિર્દિષ્ટ બલાત્કાર, આંતરિક શરણાર્થીયોનો કી સંખ્યા 138,000, હિંદુ ઔર હિંદુ-મુસ્લિમ મિશ્રિત ક્ષેત્રોનો મેં સભી મુસ્લિમ વ્યવસાયોનો નિશાના બનાકર વિનાશ।

સારાંશ

2. હિંસા યોજનાબદ્ધ થી, સંભવત: કાફી પહલે સે, ઔર રાજીનિતિ સે પ્રેરિત થી। ઉદ્દેશ્ય હિંદુ ક્ષેત્રોનો કો મુસ્લિમાનોને સે ખાલી કરાના થા। ચરમપંથી હિંદુ સંગઠન વિહિપ કે નેતૃત્વ મેં, રાજ્ય સરકાર કે સંરક્ષણ મેં યથ સબ હુએ। મોદી કે મુખ્યમંત્રી રહેતે હુએ હિંદુ-મુસ્લિમાનોને સમન્વય અસંભવ।

વિવરણ

3. સસસસ ને ચલ રહી હિંસા કે પ્રભાવ કા આકલન કરને કે લિએ 8-10 અપ્રૈલ કો અહમદાબાદ, ગુજરાત કા દૌરા કિયા। ઉન્હોને બડી સંખ્યા મેં માનવાધિકાર સંપર્કોનો, દોનોં સમુદાયોનો કે નેતાઓનો, મહાનિદેશક સહિત વરિષ્ઠ પુલિસ અધિકારીયોનો, રાજનેતાઓનો, પત્રકારોનો ઔર વ્યાપારિક નેતાઓનો સે મુલાકાત કી જા। વે રાજ્ય સરકાર કે પ્રતિનિધિત્વ કરતે હૈનું।

વર્તમાન સ્થિતિ

4. અહમદાબાદ અબ શાંત હૈ। લેકિન ગ્રામીણ ઇલાકોનો મેં છિટપુટ હિંસા જારી હૈ। 27

ફરવરી કો શુરૂ હુએ હિંસા કો ડર હમારે દ્વારા અબ તક બતાઈ ગઈ માત્રા કી તુલના મેં કહીં અધિક થા। આધિકારિક આંકડે (વર્તમાન મેં 840 મૌતો) મરને વાલોની કી સંખ્યા કો કાફી કમ કરકે લગાયા ગયા અનુમાન ભી 2000 હૈ જ યે હત્યાએ કે ક્ષેત્રોને મુસ્લિમ મહિલાઓનો કે વ્યાપક ઔર વ્યવસ્થા જનિત બલાત્કાર કે સાથ-સાથ કી ગયી થીં, જિનમે કભી-કભી પુલિસ વાલે ભી શામિલ થીએ।

રિપોર્ટ કહતી હૈ કી "પુલિસિયા સુન્ત્ર સ્વીકાર કરતે હૈનું કી રાજ્ય સરકાર કે અંતર્નિહિત દબાવ ને ઉનકી પ્રતિક્રિયા કો બાધિત કિયા।"

રિપોર્ટ કા પાઠ યથાં પૂર્ણ રૂપ સે પ્રસ્તુત કિયા જા રહી હૈ. સૌતોની કી સુરક્ષા કે લિએ કુછ નામોનો કે સંપદિત કિયા ગયા હૈ।

5. હત્યા કે સાથ-સાથ કે ક્ષેત્રોને મુસ્લિમ મહિલાઓનો કે વ્યાપક ઔર વ્યવસ્થા નિર્દિષ્ટ બલાત્કાર, આંતરિક શરણાર્થીયોનો કી સંખ્યા 138,000, હિંદુ ઔર હિંદુ-મુસ્લિમ મિશ્રિત ક્ષેત્રોનો મેં સભી મુસ્લિમ વ્યવસાયોનો નિશાના બનાકર વિનાશ।

6. મુસ્લિમ વ્યવસાયોનો કે સુનિયોજિત ઢાંગ સે નિશાના બનાયા ગયા। અલગ-અલગ મુસ્લિમ દુકાનોને કે જલે હુએ મલબે સાફ-સાફ છોડ દી ગયી હિંદુ દુકાનોની પક્ષીયોને મેં દિખાઈ દે રહે હૈનું। અતિરિક્ત પુલિસ આયુક્ત, અહમદાબાદ ને હુંમે બતાયા કી અહમદાબાદ કે હિંદુ ઔર હિંદુ-મુસ્લિમ મિશ્રિત ક્ષેત્રોને મેં હર મુસ્લિમ વ્યવસાય નાં હુંમે બતાયા હૈ।

7. ગુજરાત ને હાલ હી મેં 1992 મેં સાંપ્રદાયિક હિંસા કે કે કે ઉભાર દરખે હૈનું। લેકિન પુલિસ સહિત હમારે અધિકારિક વાતાવરાનો ને કહા કી ઇસ બાર હિંસા કી પૈટર્ન અનુભૂતિ હૈનું। લેકિન પુલિસ સહિત વાલોનો ને દર્દોને મેં ભાગ લિયા હો સકતા હૈ, જો પ્રત્યક્ષદર્શિયોનો કે અનુસાર કુછ પુલિસ વાલોનો ને દર્દોને મેં ભાગ લિયા હો સકતા હૈ, કોઈ બલ્ક બદુત વ્યાપક થા। પુલિસ માહીલે કે માહીલે નુકસાન નાં પહુંચા સકતો થે। ઇસે